

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA
SABIEDRISKĀ APSPRIEŠANA

Derīgo izrakteņu ieguve smilts un smilts-grants atradnēs “Folkmaņi” un “Kraujas”

Paredzētās darbības ierosinātāja:
SIA «Z AGRO»

sabiedrisko apspriešanu organizē:
SIA «Ģeo Eko Risinājumi»

Tukuma novads, 14.02.-17.03.2024.

IVN ZIŅOJUMA SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS MĒRĶIS

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - IVN) ziņojuma sabiedriskās apspriešanas mērķis ir noskaidrot ieinteresētās sabiedrības viedokli par ziņojumā izvērtētajām ietekmēm un izvēlētajām paredzētās darbības risinājumu alternatīvām

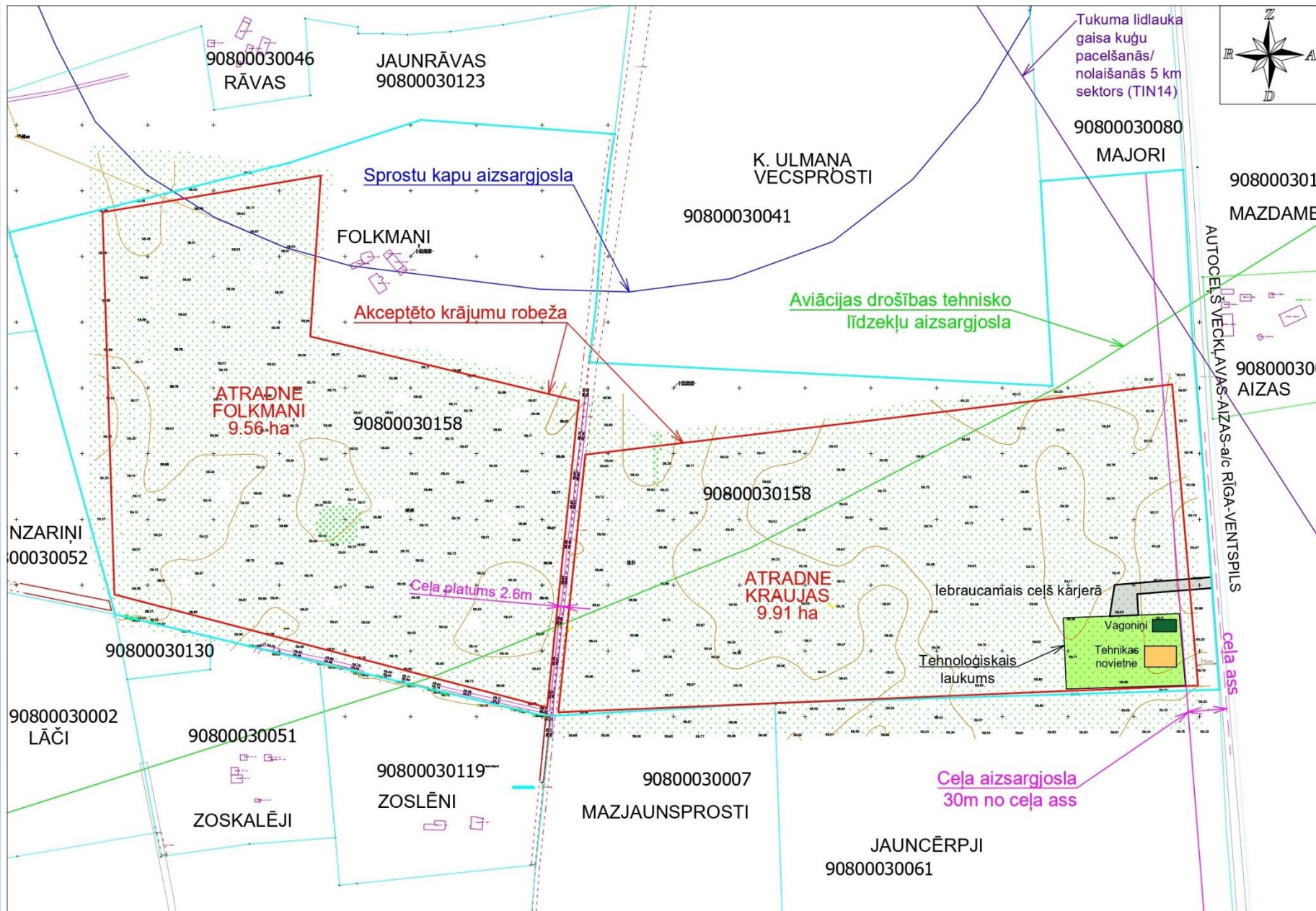
PAREDZĒTĀ DARBĪBA

- Derīgo izrakteņu ieguve smilts un smilts-grants atradnē “Folkmaņi” un “Kraujas”
- Nekustamā īpašuma “Folkmaņi” (kadastra Nr. 9080 003 0049) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 9080 003 0158, Slampes pagastā, Tukuma novadā.
- Atradnes maksimālā platība 8,682 ha platībā
- Operators: SIA “Z AGRO”, juridiskā adrese: "Folkmaņi", Slampes pag., Tukuma nov.

MATERIĀLA IZVEŠANAS MARŠRUTS

- Saskaņā ar ceļa īpašnieka – Tukuma novada pašvaldība – nosacījumiem izvešanas atļauta pa autoceļu «Veckalvas – Aizas – a/c «Rīga-Ventspils» virzienā uz autoceļu P98 «Jelgava (Tušķi) – Tukums»

PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETA UN TĀS APKĀRTNE

ATRADNES

- Atradnes “Kraujas” akceptēti krājumi (9.91 ha) :
1780 tūkst.m³; no tiem 1014,9 tūkst.m³ zem
gruntsūdens.

(ieguve no 7,25 ha-8,682 ha)

- Atradnes “Folkmaņi” akceptēti krājumi (9.56 ha):
1762 tūkst.m³; 1205 tūkst.m³ zem gruntsūdens.

(ieguve max 1,432 ha).

Faktiskais ieguves apjoms apm. 935 tūkst.m³ (ietekmē
platība, nogāzes, ģeoloģiskie apstākļi).

TERITORIJAS PLĀNOJUMA IEROBEŽOJUMI

Atradnes atrodas teritorijā ar īpašiem noteikumiem TIN12.

Atradnes izvietojumu ierobežo spēkā esošā Tukuma novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus 613.punkts, kas paredz, ka paredzētās darbības vietā derīgo izrakteņu ieguves platība nedrīkst pārsniegt 30% no zemes vienības platības un derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta tuvāk par 200 m no dzīvojamām mājām.

TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMI

- Izstrādē esošā Tukuma novada teritorijas plānojuma noteikumi (1.0 redakcija):
 - ieguves vietas platība nedrīkst pārsniegt 30% no zemes vienības platības un derīgo izrakteņu ieguve aizliegta tuvāk par 200 m no dzīvojamās mājas, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma saskaņojums;
 - tuvāk par 10 m no blakus esošās zemes vienības robežas, izņemot, ja saņemts zemes vienības īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstveida saskaņojums.

IEGUVES VIETAS IZVIETOJUMA MĒRĶIS

- Lai racionāli iegūtu derīgos izrakteņus, SIA «Z Agro» mērķis ir saskaņot ar kaimiņiem ieguvi tikai atradnes «Kraujas» robežās.

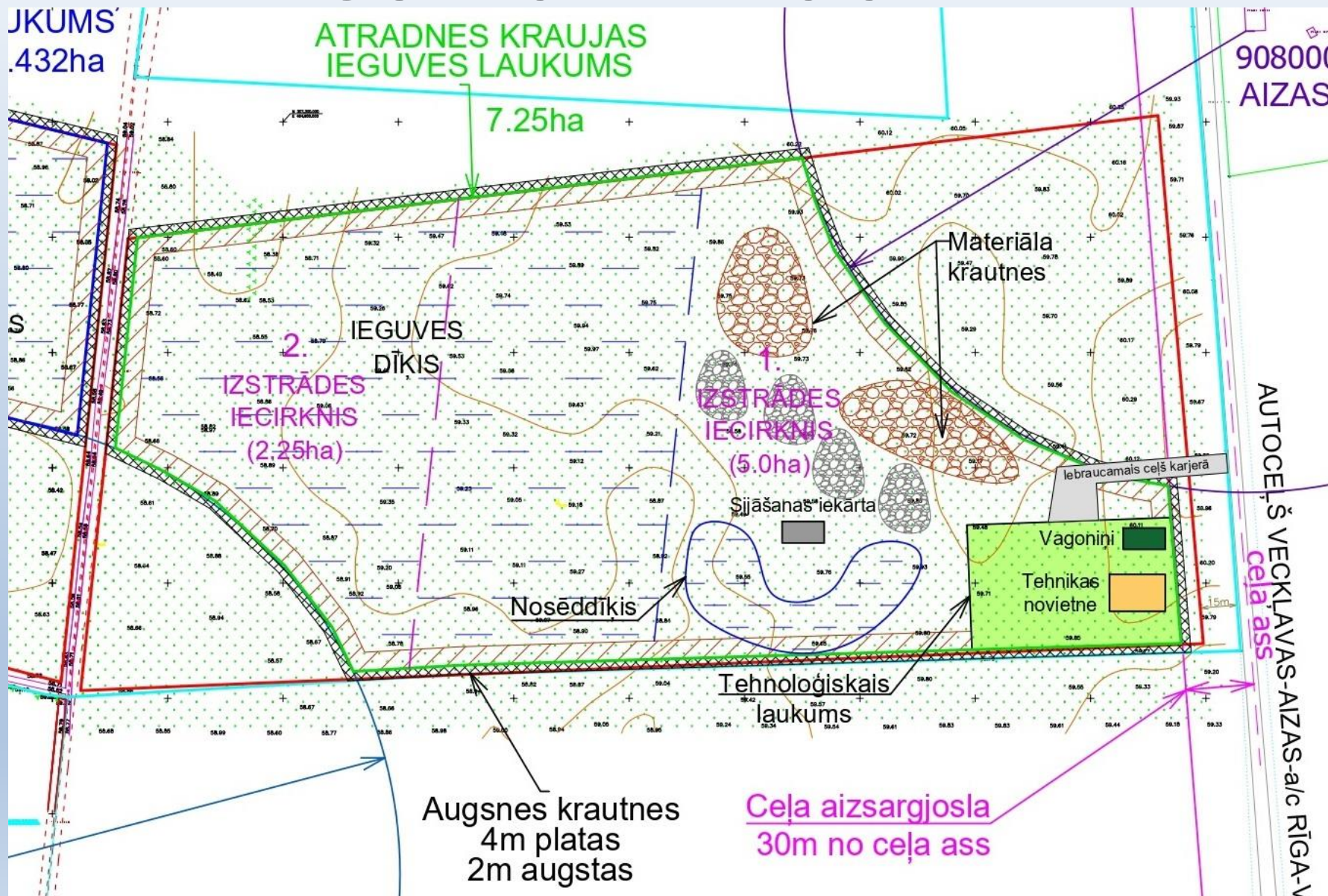
IEGUVES APRAKSTS

- Atradnē ieguves pamatveids būs ieguve ar zemes smēlēju. Zemes smēlējs ir izvietots uz peldoša pontona, tāpēc tā darbības nodrošināšanai nepieciešama ūdens tilpne atradnes teritorijā.
- Zemes smēlējs slapju materiālu sūknē pa caurulēm uz šķirotāju. Šķirotājā to uzreiz nomazgā un sašķiro krautnēs. No šķirotāja ūdens notek uz nosēddīķi
- Šādā veidā šobrīd ieguve notiek SIA «Z Group» atradnē «Dižskabārži»
- Lai atradnē izveidotu dīķi, pirmajā ieguves gadā visu iegūto apjomu uzreiz ar kravas mašīnām izvedīs no atradnes. Ieguves notiks ar frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru un derīgo materiālu ar kravas mašīnām izvedīs no atradnes.

IEGUVES APRAKSTS

- Atradnes teritorijā izvietos
 - tehnoloģisko laukumu
 - sijāšanas iekārtu
 - ieguves dīķi, nosēd dīķi
 - materiāla uzglabāšanas krautnes
 - atsegs atradni divās vai trīs kārtās
 - drupināšanas iekārta tiks atvesta pēc nepieciešamības

IEGUVES VIETAS SHĒMA

DIŽSKABĀRŽI

IEGUVES APRAKSTS

- Darbosies darbdiēnās no 7:00-19:00
- Ieguves apjoms novērtēts 75000 m³/gadā
- Plānots (novērtēts), ka darbosies visu gadu
- Ziemā zemes smēlējs nevar darboties un ir mazāks pieprasījums. Taču no krautnēm var izvest materiālu.
- Faktisko izstādes apjomu ietekmē konkurence

NOVĒRTĒTĀS IETEKMES

- Ietekme uz sugām un biotopiem
- Ietekme uz putniem
- Emisiju vidē novērtējums (gāzes, putekļi) atradnē un transportēšanas ceļos
- Trokšņa emisiju novērtējums atradnē un transportēšanas ceļos
- Hidroloģiskie, hidroģeoloģiskie apstākļi
- Ietekme uz ainavu
- Sociālekonomiskā ietekme
- Novērtējums veikts, ietverot kumulatīvo ietekmi no esošajām atradnēm

NOVĒRTĒTĀS IETEKMES

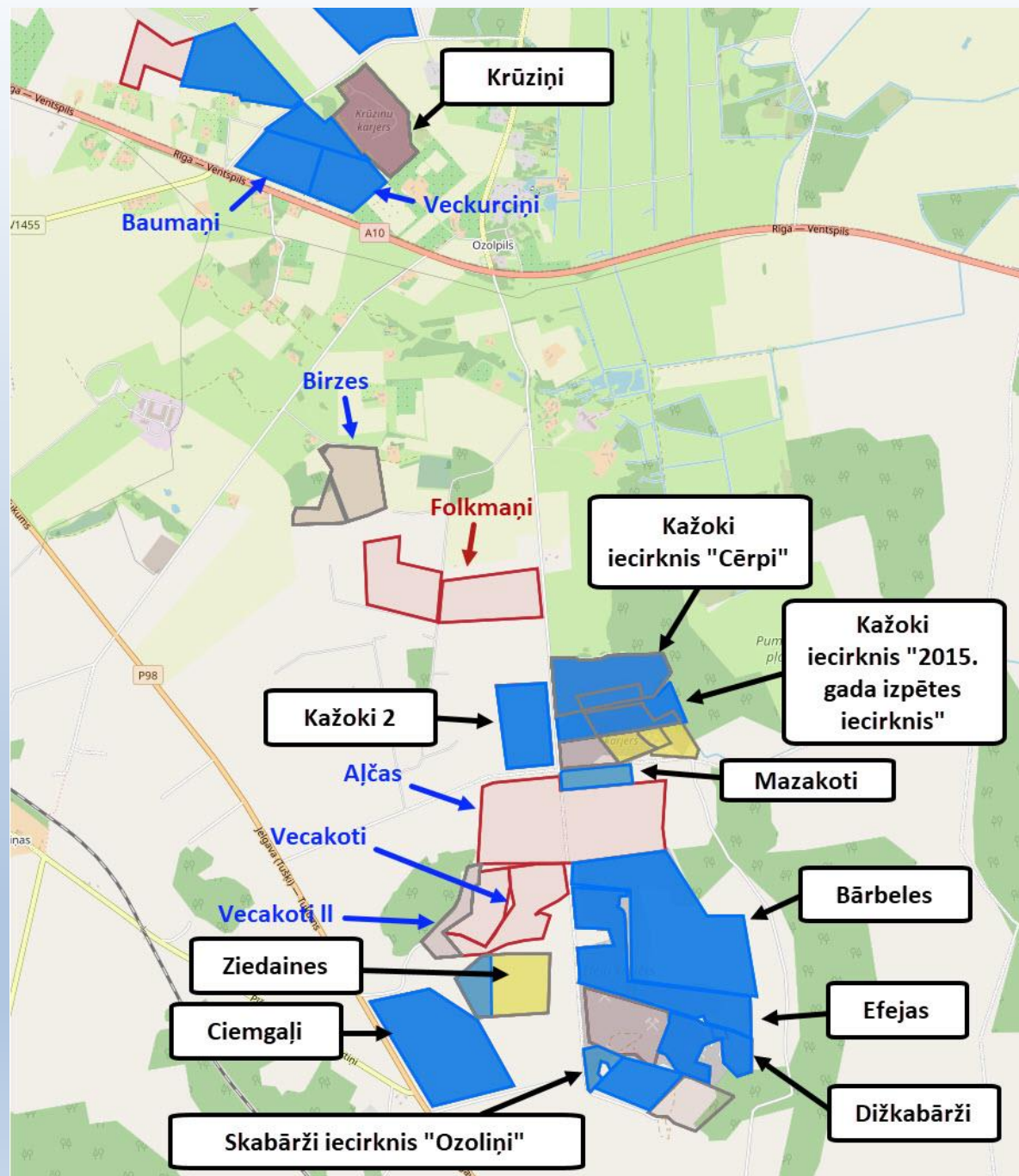
- IVN ziņojumā vērtēts:
 - Kāds ir esošais stāvoklis?
 - Kāda ietekmes būs no atradņu «Kraujas» un «Folkmaņi» izstrādes?
 - Kāda būs esošo atradņu un plānoto atradņu «Kraujas» un «Folkmaņi» kopējā (kumulatīvā) ietekme?

IVN ZIŅOJUMĀ NOVĒRTĒTĀS ALTERNATĪVAS

- IVN ziņojumā novērtētas 2 alternatīvas:
 - Alternatīva A: augsnes valnis 2 m augstumā tiek izvietots starp atradni un tuvākajām viensētām.
 - Alternatīva B: augsnes valnis līdz 7 m augstumā tiek izvietots starp atradni un tuvākajām viensētām.

ESOŠĀS ATRAD- NES

*bijušās
darbojošās
plānotās*

TUVĀKĀS DZĪVOJAMĀS MĀJAS

- Mazcērpji, Slampes pagasts
- Mazjaunsprosti, Slampes pagasts
- Zoslēni, Slampes pagasts
- Zoskalēji, Slampes pagasts
- Druvas, Slampes pagasts
- Lāči, Slampes pagasts
- Mazvanagi, Slampes pagasts
- Aizas, Slampes pagasts
- Rāvas, Slampes pagasts
- Mazrēpiņi, Slampes pagasts
- U.c.

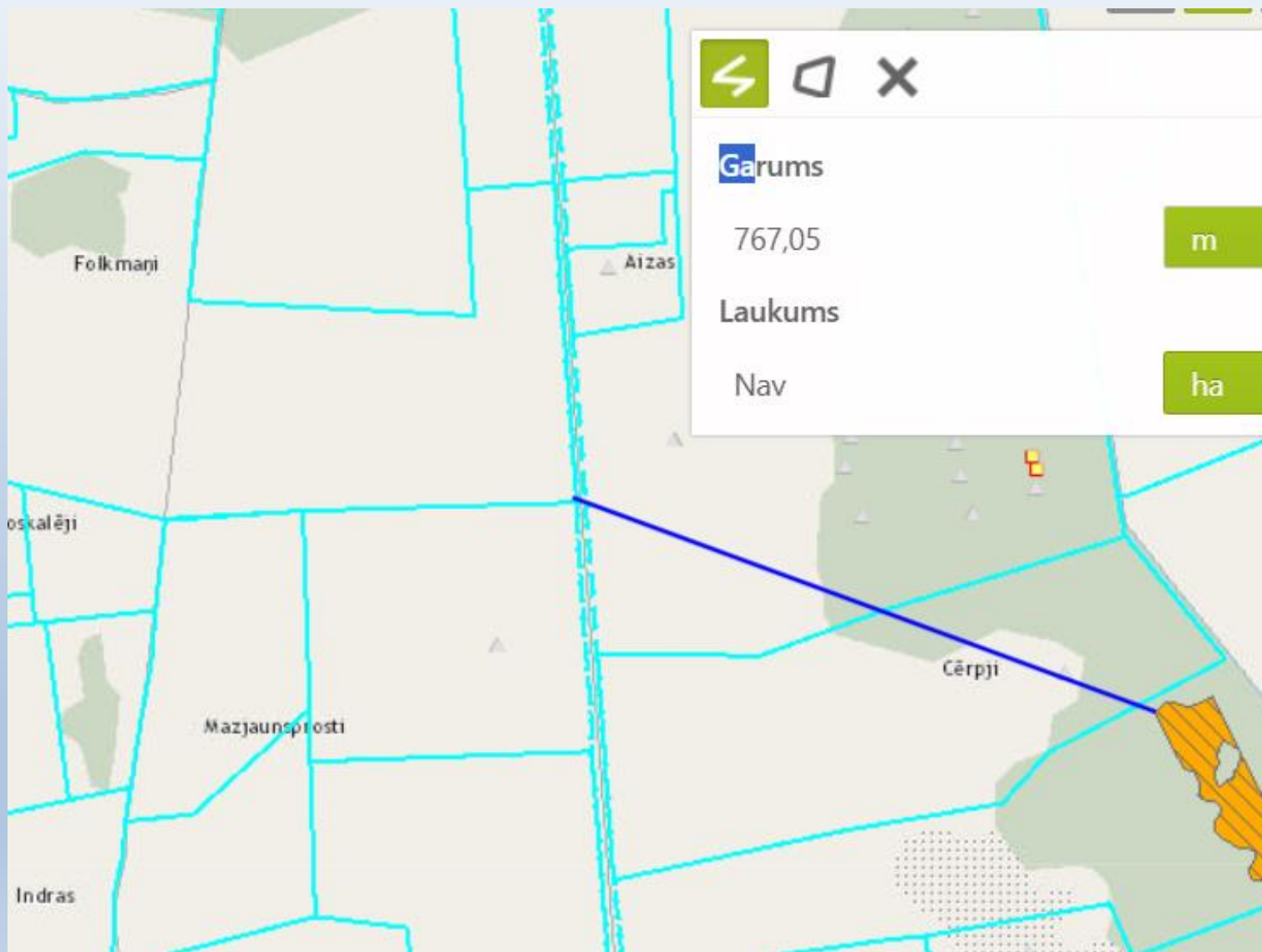
TRANSPORTĒŠANAS MARŠRUTAM TUVĀKĀS MĀJAS

- Aizas, Slampes pagasts
- Mazjaunsposti, Slampes pagasts
- Vizbuļi, Slampes pagasts
- Lukši, Slampes pagasts
- Veckļavas, Slampes pagasts
- Silgaļi, Slampes pagasts

IETEKME UZ SUGĀM UN BIOTOPIEM

- Tieši īpašumā «Folkmaņi» un tā tuvākajā apkārtnē nav īpaši aizsargājamu sugu un biotopu, ko ietekmētu ieguve
- Īpaši novērtēta ietekme uz purvu biotopu 7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi (ID 936648) un biotopu 7220* Avoti, kas izgulsnē avotkaļķu

IETEKME UZ SUGĀM UN BIOTOPIEM

IETEKME UZ SUGĀM UN BIOTOPIEM

- Secinājumi:
 - Biotopiem ļoti būtisks ir hidroloģiskais režīms un tā stabilitāte.
 - Ja ievēro (izpildās) hidroģeologa atzinuma nosacījumus par ietekmi uz gruntsūdeņu līmeņu dabīgo stāvokli, tad negatīva ietekme uz biotopu netiek prognozēta

IETEKME UZ HIDROĢEOLÓĢISKO STĀVOKLI

- IVN ziņojuma sagatavošanas laikā tika apsektas apkārtnes akas; iegūta informācija par ūdens līmeni un dziļumu
- Hidroģeologs sagatavoja atzinumu par prognozēto ietekmi uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem

IETEKME UZ HIDROĢEOLOĢISKO STĀVOKLI

- Secinājumi:
 - atradņu izstrāde zem gruntsūdens līmeņa - bez tā mākslīgas pazemināšanas - izraisa vismazāko ietekmi uz dabīgajiem pazemes ūdens līmeņiem
 - Veidojot mākslīgu ūdenskrātuvei, karjera teritorijā izlīdzinās ūdens virsma, kas izraisa gruntsūdens līmeņa krišanos tā plūsmas augštecē un līmeņa celšanos tā plūsmas lejtecē
 - Atradņu rietumu krasts drenētos no 0,35- 0,4 m, bet austrumu krastu uzpludinātu no 0,35- 0,4 m
 - Ūdenskrātuvju izveidošanās notiek pakāpeniski daudzu gadu gaitā un to ietekme uz gruntsūdeņu dabisko režīmu šādos apmēros ir grūti pamanāma un atšķirama no sezonālo klimata izmaiņu ietekmes

IETEKME UZ HIDROĢEOLOĢISKO STĀVOKLI

- Secinājumi:
 - Lokāla gruntsūdens līmeņa ilgstoša pazemināšanās vai paaugstināšanās par 0,35-0,4 m
 - Var ietekmēt gruntsūdens dabīgo stāvokli līdz 200-300 m attālumā.
 - Ietekmes zonā mājas: Aizas, Mazjaunsprosti, Zoslēni, Zoskalēji.

IETEKME UZ HIDROĢEOLOĢISKO STĀVOKLI

- Rīcība:
 - Operatoram ir pienākums nodrošināt, lai pieejams ūdens, ja ūdens trūkumu radījusi operatora darbība (šo vienmēr iekļauj darbības nosacījumos)
 - Ņemot vērā ietekmes zonā esošo viensētu aku dziļumu, secināts, ka viensētu akās ūdens gūšanai izmanto gruntsūdeņus jeb — pazemes ūdeņus
 - Jāinformē operators par problēmām, lai veidojas sadarbība. Ja operators nereaģē: Valsts vides dienests un pašvaldība
- Risinājumi:
 - Var iztīrīt vai padziļināt akas
 - Dziļurbuma ierīkošana

EMISIJAS VIDĒ

- IVN ziņojumā sagatavots emisiju vidē izplatības modulis (vērtē tehniku, krautnes, ceļus, apstrādi, drupināšanu u.c.)
- Ar aprēķiniem un modelēšanu noskaidrots, ka paredzētās darbības radītas emisijas vidē nepārsniedz normatīvo aktu robežlielumus
- Emisijas vidē (piesārņojums) lokalizējas atradnes tuvumā un gar transportēšanas ceļiem

TROKŠŅA NOVĒRTĒJUMS

- IVN ziņojumā sagatavots trokšņa izplatības modulis (vērtē tehniku, apstrādi, drupināšanu, transportēšanu u.c.)
- Lielākā trokšņa emisiju ietekmi uz apdzīvotajiem rajoniem rada esošās derīgo izrakteņu atradnes, kā arī lielākie autoceļi: A10 Rīga – Ventspils un P98 Jelgava (Tušķi) – Tukums.
- Modelējot ar augstākajām fona koncentrācijām (visa atradņu teritorija emitē troksni, notiek konstanta transporta plūsma), dzīvojamajās zonās trokšņa robežlielumu pārsniegumi netiek fiksēti.

TROKŠŅA NOVĒRTĒJUMS

- Trokšņa novērtējuma modelī, fona troksnim pievienojot Paredzētās darbības prognozēto troksni no darbībām atradnēs, konstatēts, ka operatora paredzētā darbība var radīt papildus trokšņa pieaugumus 17 viensētās.
- Dzīvojamajās zonās trokšņa robežlielumu pārsniegumi netiek fiksēti.
- Ietekmes atšķirība starp Alternatīvu A un Alternatīvu B ir minimāla

IETEKME UZ AINAVU

- Atradne radīs ietekmi uz ainavu – izveidosies karjers (bedre) ainavā un dīķis
- Atradnei pa perimetru plānots augsnes valnis, kas vizuāli mazinās atradnes ietekmi uz ainavu
- IVN ziņojumā novērtēts, ka citas atradnes jau ir ietekmējušas lokālo ainavu
- Atradnes tuvumā nav aizsargājumu ainavu vai kultūras vai tūrisma objektu, ko atradne varētu ietekmēt

SOCIĀLEKONOMISKĀ IETEKME

- IVN ziņojumā novērtēts, ka atradnes darbība radīs pozitīvu sociālekonomisko ietekmi:
 - derīgo izrakteņu ieguve sekmē ekonomisko attīstību un tiešā vai netiešā veidā dod pozitīvu sociāli ekonomisko ietekmi
 - smilts un grants izmantošana būvniecībā veicina ekonomisko attīstību
 - Dabas resursu nodoklis līdz 33000,00 EUR gadā no tiem 40% vietējai pašvaldībai vides projektu realizācijai

ALTERNATĪVU NOVĒRTĒJUMS

- Nevienā alternatīvā nav konstatēti no normatīvajiem aktiem izrietoši ierobežojumi, lai to nevarētu realizēt
- Izvēlēta **Alternatīva A** – (augšnes valnis 2m) novērtēta kā labāka, jo tai būs mazāka ietekme uz ainavu un tā izveide ekonomiski ir pamatotāka, reizē tiek mazināta atradnes ietekme no radītā trokšņa un emisijām gaisā

ATRADNES REKULTIVĀCIJA

- Normatīvie akti nosaka, ka atradne jārekultivē divu gadu laikā pēc izstrādes pabeigšanas
- Atradnes nogāzes tiks nolīdzinātas un pārklātas ar augsni
- Atsiju materiāls tiks izmantots atradnes izlīdzināšanai
- Visā atradnes vai atradņu teritorija izveidosies dīķis ar iespēju piekļūt peldēšanai vai makšķerēšanai

IETEKMES MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

- Ieguve darba dienās normālajā darba laikā (7:00-19:00)
- Ieguve ar zemes smēlēju (pēc pirmā gada) – mazāks troksnis un emisijas
- Augsnes valnis
- Rekultivācijas vēl izstrādes laikā, ja tas ir iespējams
- Ceļa uzturēšana labā stāvoklī, braukšanas ātruma samazināšana
- Darboties atbilstoši normatīvo aktu prasībām

TURPMĀKIE SOĻI IVN PROCESĀ

- IVN ziņojuma precizēšana pēc sabiedriskās apspriešanas
- IVN ziņojuma izvērtēšana Enerģētikas un vides aģentūrā, lai saņemtu atzinumu (nosacījumus, ar kādiem paredzēto darbību var realizēt)
- Paredzētās darbības akceptēšana Tukuma novada domē

TURPMĀKIE SOĻI LĪDZ IEGUVEI

- Pašvaldības izsniegta derīgo izrakteņu ieguves atļauja
- Ieguves projekta izstrāde un saskaņošana ar iestādēm un institūcijām
- Līgums ar pašvaldību par ceļa izmantošanu, saistību nodrošinājumu u.c. nosacījumiem
- Ieguves projekta saskaņošana ar kaimiņu iedzīvotājiem atbilstoši Teritorijas plānojuma prasībām

SABIEDRISKĀ APSPRIEŠANA

- Informācija www.geoeko.lv/aktuāli
- Sabiedriskā apspriešana norisinās līdz 2025.gada 17.martam
- Ērtākais veids priekšlikumu iesniegšanai e-pasts: eva@vpvb.gov.lv; pasts@tukums.lv; info@geoeko.lv
- Var iesniegt arī pa pastu.
- Jautājumiem – Uģis Lapiņš, t.26671281.